SVENSKA MISES INSTITUTET

STATENS ANATOMI

Murray N. Rothbard

Översatt av Jacob Ott
Förord: Per Bylund

STATENS ANATOMI

STATENS ANATOMI

MURRAY N. ROTHBARD

Översatt av Jacob D. Ott

© 2009 Ludwig von Mises Institute och utgiven under licensen Creative Commons Erkännande 3.0. http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/

Ludwig von Mises Institute
518 West Magnolia Avenue
Auburn, Alabama 36832
www.mises.org

© 2026 översatt och utgiven av Svenska Mises institutet
Stora Åvägen 21, 436 34 Askim
Mises-institutet.com

Bildkreditering

Porträtt av Murray N. Rothbard. Källa: Ludwig von Mises Institute, via Wikimedia Commons. Bild: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Murray_Rothbard.jpg

Licens: Creative Commons Erkännande-DelaLika 3.0 (CC BY-SA 3.0): https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/

Bilden har beskurits och bearbetats för omslaget.

Den största faran för staten är oberoende intellektuell kritik.

MURRAY N. ROTHBARD

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord av Per Bylund.....7

Det staten inte är.....9

Det staten är.....12

Hur staten
bevarar sig själv.....15

Hur staten
överskrider sina gränser.....23

Det som skrämmer staten.....32

Hur stater förhåller sig
till varandra.....34

Historien som en kapplöpning
mellan statsmakt och
samhällsmakt.....38

Index.....40

FÖRORD

Få har haft en sådan enorm påverkan på den libertarianska idétraditionen som Murray N. Rothbard (1926-1995). Som professor och intellektuell gjorde han enorma bidrag till både politisk filosofi och österrikisk nationalekonomisk teori. Som aktivist för frihetens idéer var han med om att både skapa och forma den moderna libertarianska rörelsen. Och som författare och skribent är han fortfarande lika engagerande, provocerande och oslagbart tydlig som han var för flera decennier sedan. Hans skrifter, oavsett om de är akademiska eller politiska, är och förblir läsvärda.

Statens anatomi är inget undantag. I denna korta skrift tar sig Rothbard an staten som sådan – dess grundläggande och ofta förbisedda natur. Det är inte en torr filosofisk eller ekonomisk analys. Det är inte heller en lättsam eller raljant beskrivning av hur staten ser ut eller kan uppfattas. Utan det är en obduktion och kärnfull analys av vad som betingar och definierar en stat.

Rothbard börjar med att ta sig an en vanlig missuppfattning om staten, som fortfarande florerar bland människor i både demokratiska och icke-demokratiska länder: att staten ”är vi”. Detta är kanske den största propagandavinst som staten som organisation och makthierarki gjort. Och demokratin som styrelsesätt förstärker den bilden. Men om man går lite djupare och ser till vad det är som betingar en stat, vad som särskiljer staten från andra slags organisationer, så blir det tydligt att det är en tro som bygger på en lögn.

Staten är inte ”vi” och kan inte vara så. Samhället är vi. Staten och samhället är inte samma sak. Den förra är en formell organisation som bygger på makt och hierarki, den är tvingande och underkuvar samhället och dess medlemmar. Staten definieras av dess våldsmonopol, det vill säga att den inte bara äger makten utan även kräver acceptans och åtlydnad. Staten är hierarkisk och ger sig själv en upplyft position över samhället, en makt att tvinga

samhällsmedlemmar att leva och bete sig på ett särskilt sätt. Alltid under hot om våld.

Samhället är något helt annat. Det är ett samlingsbegrepp – en abstraktion – för alla oss som i någon mån delar en vardag och en verklighet, som interagerar och lever tillsammans. Samhället är horisontellt och frivilligt, inte vertikalt och tvingande. Ingen medlem har makt över samhället, men alla medlemmar har inflytande och väljer i vilken mån han eller hon vill delta i det.

Staten hävdar och kräver makt över samhället.

Men staten gör mer än så. Den parasiterar på samhällskroppen. Den kräver inte endast makt och åtlydnad utan exploaterar också vårt värdeskapande och extraherar de resurser som samhällets medlemmar äger och åtnjuter.

För många är detta oerhört provocerande. För i dagligt tal blandas ofta stat och samhälle ihop och orden används ofta närmast synonymt. Men det är inte ett oskyldigt språk(miss)bruk utan en del av propagandan. När samhällsmedborgare inte ser skillnad på samhälle och stat – och därmed inte ser skillnad på härskare och tjänare – så är indoktrineringen total. Då accepterar vi, som Rothbard påminner oss, att bli statens undersåtar och den politiska klassens tjänare. Då accepterar vi som sanningar de till synes motsägelsefulla slagorden som vi kan läsa i Orwells 1984: att slaveri är frihet, krig är fred och okunnighet är styrka.

Rothbards *Statens anatomi* tydliggör att de är motsägelsefulla genom att påvisa statens natur och dess påverkan, inverkan och åverkan på samhällskroppen. Dess frihet är vårt slaveri. Dess krig mot oss framställs som fred. Och vår okunnighet om statens natur förkunnas vara vår styrka.

DET STATEN INTE ÄR[*]

Staten är nästan universellt ansedd som en institution för samhällsnytta. Vissa teoretiker betraktar staten som samhällets apoteos. Andra betraktar den som en välvillig, om än ofta ineffektiv, organisation för att uppnå sociala mål; men nästan alla betraktar den som en nödvändighet för att uppnå mänsklighetens mål. Ett medel att ställa mot ”den privata sektorn”, som ofta vinner i denna resurskamp. Med demokratins uppkomst har statens identifikation med samhället fördubblats, tills det är vanligt att höra uttryckta känslor som bryter mot praktiskt taget varje grundsats av förnuft och sunt förnuft, såsom ”vi är staten.” Det användbara samlingsbegreppet ”vi” har gjort det möjligt att lägga en ideologisk kamouflage över det politiska livets verklighet. Om ”vi är staten” så är allt som en stat gör gentemot en individ inte bara icke-tyrannisk utan dessutom ”frivilligt” från den berörda individens sida. Om staten har ådragit sig en enorm statsskuld som måste betalas genom att beskatta en grupp till förmån för en annan, så skyms bördans verklighet av att man säger ”vi är skyldiga oss själva det”; om staten tvångsrekryterar en man eller kastar honom i fängelse för oliktänkande, så är det han själv som ”orsakar det” – och därmed har inget otillbörligt inträffat. Enligt detta resonemang mördades inte de judar som dödades av nazistregimen; i stället måste de ha ”begått självmord”, eftersom de utgjorde staten (som var demokratiskt vald), och allt staten gjorde mot dem därmed skedde frivilligt från deras sida. Man skulle inte tro att det är nödvändigt att uppehålla sig vid denna punkt, och ändå omfattar den stora majoriteten av människor denna villfarelse i större eller mindre utsträckning.

Vi bör därav betona att ”vi” inte är staten och staten är inte ”oss”. Staten utgör inte på något vis en rimlig ”representation” av majoritetsbefolkningen.[1] Men, även om så vore fallet, om 70 procent

[*] Ursprungligen publicerad i ”Egalitarianism as a Revolt Against Nature and Other Essays” av Murray N. Rothbard (Auburn, Alabama: Mises Institute, 2000 [1974]), s. 55–88.

[1] Vi kan inte i detta kapitel utveckla de många problemen och felsluten med ”demokrati”. Det räcker med att säga här att en individs verkliga agent eller ”representant” lyder alltid under

av individerna valde att döda de återstående 30 procenten, betraktas det fortfarande som mord och skulle inte anses som frivilligt självmord från den slaktade minoritetens sida.[2] Ingen organisk metafor, ingen irrelevant klyscha om att ”vi alla är en del av varandra”, får tillåtas skymma detta grundläggande faktum.

Om det nu är så att staten inte är ”oss”, om vi inte är den ”mänskliga familjen” som sammankommer för att lösa gemensamma problem, om det inte rör sig om ett ordenssällskap eller en exklusiv klubb – vad är det då? Kort sagt är staten den samhällsorganisation som försöker upprätthålla ett monopol på användningen av tvång och våld inom ett visst territoriellt område; framför allt är det den enda organisationen i samhället som får sina intäkter inte genom frivilliga bidrag eller betalning för utförda tjänster, utan genom tvång. Medan andra individer eller institutioner får sin inkomst genom produktion av varor och tjänster genom den fredliga och frivilliga försäljningen av dessa varor och tjänster till andra, får staten sina intäkter genom tvång; det vill säga genom användningen och hotet om fängelse och bajonett.[3] Efter att ha använt våld och tvång för att få sina intäkter, går staten i allmänhet vidare med att reglera och diktera sina enskilda undersåtars övriga handlingar. Man skulle kunna tro att en enkel betraktelse av alla stater genom historien och över hela jordklotet skulle utgöra

---

uppdragsgivarens order, kan avskedas när som helst och kan inte handla i strid med uppdragsgivarens intressen eller önskemål. Det står klart att ”representanten” i en demokrati aldrig kan utföra sådana uppdrag – de enda som är förenliga med ett libertarianskt samhälle.

[2]Socialdemokrater (inte partiet) invänder ofta att demokrati – där majoriteten väljer sina ledare – logiskt sett innebär att majoriteten måste lämna vissa friheter åt minoriteten, eftersom minoriteten en dag kan komma att utgöra majoriteten. Utöver andra brister håller detta argument uppenbarligen inte i fall där minoriteten inte kan bli majoritet, till exempel när minoriteten tillhör en annan ras eller etnisk grupp än majoriteten.

[3]Joseph A. Schumpeter, *Capitalism, Socialism, and Democracy* (New York: Harper and Bros., 1942), s. 198.

> Friktionen eller motsättningen mellan den privata och den offentliga sfären förstärktes från början av det faktum att staten har levt på intäkter som skapats i den privata sfären för privata ändamål och som genom politiskt tvång har styrts bort från dessa ändamål. Den teori som betraktar skatter efter mönster av medlemsavgifter i en klubb eller köp av tjänster från exempelvis en läkare visar bara hur långt från ett vetenskapligt betraktelsesätt denna del av samhällsvetenskapen befinner sig.

Se även Murray N. Rothbard, ”The Fallacy of the ’Public Sector’”, *New Individualist Review* (sommaren 1961): s. 3 ff.

tillräckligt bevis för detta påstående; men myternas dimma har så länge vilat över statlig verksamhet att en närmare utläggning är nödvändig.

DET STATEN ÄR

Människan föds naken i denna värld, i behov av att använda sitt sinne för att lära sig hur man ska bruka de givna resurserna för att omvandla dem (till exempel genom en investering i ”kapital”) till former och gestaltningar och platser där resurserna kan användas för att tillfredsställa hans behov och höja hans levnadsstandard. Det enda sättet för människan att göra detta på är att använda sitt förstånd och sin energi till att omvandla resurser (”produktion”) och byta dessa produkter mot produkter som skapats av andra. Människan har upptäckt att produktiviteten – och därmed levnadsstandarden – för alla inblandade parter kan öka enormt genom processen av frivilligt, ömsesidigt utbyte. Den enda ”naturliga” vägen för människan att överleva och uppnå rikedom är således att använda sitt sinne och sin energi för att engagera sig i produktions- och utbytesprocessen. Han gör detta, först genom att finna naturresurser, och därefter genom att omvandla dem (genom att ”blanda sitt arbete” med dem, som Locke uttrycker det) för att göra dem till sin enskilda egendom, samt slutligen genom att byta denna egendom mot andras egendom som förvärvats på liknande sätt. Den sociala väg som dikteras av människans natur är därför vägen för ”äganderätt” och den ”fria marknaden” – där sådana rättigheter antingen skänks bort eller byts. Genom denna väg har människor lärt sig att undvika ”djungelmetoder” – där man strider om knappa resurser och där A endast kan förvärva dem på B:s bekostnad – och i stället mångfaldiga dessa resurser enormt genom fredlig och harmonisk produktion och handel.

Den framstående tyske sociologen Franz Oppenheimer påpekade att det finns två ömsesidigt uteslutande sätt att förvärva rikedom; det ena – det ovannämnda sättet genom produktion och utbyte – kallade han för ”det ekonomiska medlet”. Det andra sättet är enklare i den mening att det inte kräver produktivitet; det handlar om att tillskansa sig andras varor eller tjänster genom användning av tvång och våld.

Detta är en metod för ensidig konfiskering, för stöld av andras egendom. Detta är den metod som Oppenheimer benämnde ”det politiska medlet” för att uppnå rikedom. Det bör stå klart att fredlig användning av förnuft och energi i produktion är den ”naturliga” vägen för människan: medlet för hennes överlevnad och välstånd på denna jord. Det bör vara lika uppenbart att metoder som bygger på tvång och utsugning strider mot naturrätten; det är parasitärt, ty i stället för att bidra till produktionen minskar det den. De ”politiska medlen” leder produktionen till en parasitär och destruktiv individ eller grupp; och denna omfördelning minskar inte bara antalet producenter, utan sänker också producentens incitament att producera utöver vad som krävs för den egna försörjningen. I längden förstör plundraren sin egen försörjning genom att krympa eller utplåna källan till sin egen tillförsel. Men inte nog med det; även på kort sikt handlar rovdjuret i strid med sin egen sanna natur som människa.

Vi är nu i stånd att mer utförligt besvara frågan: vad är staten? Staten är, med Oppenheimers ord, ”organiseringen av de politiska medlen”; den är en systematisering av rovdriften inom ett givet territorium.[4] Ty brottslighet är i bästa fall sporadisk och osäker; parasitismen ter sig flyktig, och den tvångsmässiga, parasitära livlinan kan när som helst kapas genom offrets motstånd. Staten tillhandahåller en laglig, ordnad och systematisk kanal för plundring av privat egendom; den gör den parasitära samhällskastens livlina säker, trygg och relativt ”fredlig”.[5] Eftersom produktion alltid måste föregå

[4]Franz Oppenheimer, *The State* (New York: Vanguard Press, 1926), s. 24–27:

> Det finns två fundamentalt motsatta sätt på vilka människan, i behov av livsuppehälle, drivs att skaffa de medel som krävs för att tillfredsställa sina behov. Dessa är arbete och röveri – det egna arbetet och det våldsamma tillägnandet av andras arbete. I den följande framställningen avser jag att kalla det egna arbetet, samt det likvärdiga utbytet av det egna arbetet mot andras arbete, för det ”ekonomiska medlet” för behovstillfredsställelse, medan det obetalda tillägnandet av andras arbete kommer att kallas det ”politiska medlet”. Staten är en organisation för det politiska medlet. Ingen stat kan därför uppstå förrän det ekonomiska medlet har skapat ett visst antal föremål för behovstillfredsställelse – föremål som kan tas eller tillägnas genom krigiskt röveri.

[5]Albert Jay Nock beskrev målande hur staten gör anspråk på och utövar monopol på brottslighet. Den förbjuder privat mord, men organiserar själv mord i kolossal skala. Den bestraffar privat stöld, men lägger själv skrupelfritt beslag på vad den än önskar, vare sig det rör sig om en medborgares eller en utlännings egendom.

rovdrift, är den fria marknaden äldre än staten. Staten har aldrig uppstått genom ett ”samhällskontrakt”; den har alltid fötts ur erövring och utsugning. Det klassiska scenariot var en erövrande stam som gjorde ett uppehåll i sin hävdvunna praxis att plundra och mörda en besegrad stam, för att inse att plundringen kunde pågå längre och säkrare – och situationen bli angenämare – om den besegrade stammen tilläts leva och producera, medan erövrarna slog sig ned bland dem som härskare och krävde in en fast årlig tribut.[6] Ett sätt på vilket en stat kan födas kan illustreras på följande sätt: i kullarna i södra ”Ruritanien” lyckas ett banditgäng ta fysisk kontroll över territoriet, och slutligen utropar sig banditledaren till ”kung över den suveräna och självständiga regeringen i södra Ruritanien”; och om han och hans män har kraften att upprätthålla detta styre en tid, se då! En ny stat har anslutit sig till ”nationernas familj”, och de före detta banditledarna har förvandlats till rikets lagliga adel.

Nock, *On Doing the Right Thing, and Other Essays* (New York: Harper and Bros., 1929), s. 143; citerad i Jack Schwartzman, ”Albert Jay Nock—A Superfluous Man”, *Faith and Freedom* (December 1953): 11.

[6]Oppenheimer, *Staten*, s. 15:

> Vad är då staten som ett sociologiskt begrepp? Staten, helt i sin uppkomst, är en social institution, påtvingad en besegrad grupp av en segerrik grupp män, med det enda syftet att reglera den segrande gruppens herravälde över den besegrade och säkra sig mot uppror inifrån och angrepp utifrån. Ur ett teleologiskt perspektiv hade detta herravälde inget annat syfte än segrarnas ekonomiska utsugning av de besegrade.

Och de Jouvenel har skrivit: ”Staten är i grunden resultatet av framgångar vunna av ett rövarband som lägger sig som ett överordnat skikt ovanpå små, avgränsade samhällen.” Bertrand de Jouvenel, *On Power* (New York: Viking Press, 1949), s. 100–101.

HUR STATEN BEVARAR SIG SJÄLV

När en stat har etablerats blir problemet för den härskande gruppen – eller ”kasten” – hur de ska upprätthålla sitt styre.[7] Även om våld utgör deras *modus operandi* är deras grundläggande och långsiktiga problem av ideologisk natur. För att kunna sitta kvar vid makten måste nämligen varje regering – inte bara en ”demokratisk” sådan – åtnjuta stöd från en majoritet av de styrda. Detta stöd behöver, bör tilläggas, inte ta sig uttryck i aktiv entusiasm; det kan lika gärna handla om passiv resignation, som inför en oundviklig naturlag. Men någon form av stöd i betydelsen acceptans måste finnas; annars skulle den minoritet som utgör statens makthavare förr eller senare uppvägas av ett aktivt motstånd från majoriteten av befolkningen. Eftersom rovdrift måste finansieras genom produktionsöverskottet, är det nödvändigtvis så att den klass som utgör staten – den heltidsarbetande byråkratin (och adeln) – måste utgöra en tämligen liten minoritet i landet, även om den naturligtvis kan köpa sig allierade bland inflytelserika grupper i befolkningen. Därför är makthavarnas främsta uppgift alltid att säkra ett aktivt eller resignerat godkännande från majoriteten av medborgarna.[8,9]

[7]För den avgörande distinktionen mellan ”kast” – en grupp med privilegier eller bördor som staten påtvingat eller tilldelat genom tvång – och det marxistiska begreppet ”klass” i samhället, se Ludwig von Mises, *Theory and History* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1957), s. 112 ff.

[8]Ett sådant godtagande innebär naturligtvis inte att statens styre har blivit ”frivilligt”; ty även om majoritetens stöd är aktivt och entusiastiskt, är detta stöd inte enhälligt bland alla individer.

[9]Att varje regering – oavsett hur ”diktatorisk” den är gentemot individer – måste säkra ett sådant stöd har påvisats av framstående politiska teoretiker som Étienne de la Boétie, David Hume och Ludwig von Mises. Se härom David Hume, ”Of the First Principles of Government”, i *Essays, Literary, Moral and Political* (London: Ward, Locke, and Taylor, u.å.), s. 23; Étienne de la Boétie, *Anti-Dictator* (New York: Columbia University Press, 1942), s. 8–9; Ludwig von Mises, *Human Action* (Auburn, Ala.: Mises Institute, 1998), s. 188 ff. För mer information om de la Boéties bidrag till analysen av staten, se Oscar Jaszi och John D. Lewis, *Against the Tyrant* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1957), s. 55–57.

Ett sätt att säkra stöd är naturligtvis att skapa ekonomiska särintressen. Därför kan inte kungen ensam styra; han måste ha en betydande grupp anhängare som åtnjuter förutsättningarna för styre, till exempel medlemmarna inom statsapparaten, såsom den heltidsanställda byråkratin eller den etablerade adeln.[10] Men detta säkrar ändå bara en minoritet av ivriga anhängare, och inte ens det nödvändiga köpandet av stöd genom subventioner och andra förmåner lyckas vinna majoritetens samtycke. För att uppnå detta nödvändiga godkännande måste majoriteten genom ideologi övertygas om att deras styre är gott, klokt och – åtminstone – oundvikligt, samt definitivt bättre än andra tänkbara alternativ. Att sprida denna ideologi bland folket är ”de intellektuellas” avgörande samhälleliga uppgift. Ty folkflertalet skapar inte sina egna idéer, och tänker inte heller självständigt igenom dem; de följer passivt de idéer som antagits och spritts av de intellektuella. De intellektuella är således samhällets ”opinionsbildare”. Och eftersom det just är opinionsbildning som staten är i störst behov av, framstår grunden för den urgamla alliansen mellan staten och de intellektuella som tydlig.

Det är uppenbart att staten behöver de intellektuella; det är inte lika uppenbart varför intellektuella behöver staten. Enkelt uttryckt kan vi säga att den intellektuelles försörjning på den fria marknaden aldrig är för säker, ty den intellektuelle måste vara beroende av de stora massornas värderingar och val, och det är just utmärkande för massorna att de i allmänhet är ointresserade av intellektuella frågor. Staten är däremot villig att erbjuda de intellektuella en trygg och fast anställning inom statsapparaten – och därmed en säker inkomst och åtföljande prestige. De intellektuella kommer nämligen att belönas rikligt för den viktiga funktion de fyller för statens makthavare, en grupp de nu själva blir en del av.[11]

[10]La Boétie, *Anti-Dictator*, s. 43–44.

> Så snart en härskare gör sig till diktator samlas alla de som drivs av brinnande ärelystnad eller omättlig girighet kring honom och stöder honom för att få del av bytet och själva kunna uppträda som småhövdingar under den stora tyrannen.

[11]Detta innebär på intet sätt att alla intellektuella allierar sig med staten. För aspekter av alliansen mellan intellektuella och staten, se Bertrand de Jouvenel, ”The Attitude of the Intellectuals to the Market Society”, *The Owl* (januari 1951): 19–27; samme författare, ”The

Alliansen mellan staten och de intellektuella symboliserades i den ivriga önskan hos professorer vid Berlins universitet under 1800-talet att bilda det ”intellektuella livgardet för huset Hohenzollern”. I vår tid kan vi notera den avslöjande kommentaren från en framstående marxistisk forskare angående professor Wittfogels kritiska studie av forntida orientalisk despotism: ”Den civilisation som professor Wittfogel så bittert angriper var en som kunde göra poeter och lärda till ämbetsmän.”[12] Bland otaliga exempel kan vi nämna den senare tidens utveckling av strategins ”vetenskap” i tjänst hos regeringens främsta våldsutövande organ: militären.[13] En anrik institution är dessutom den officiella historikern – eller hovhistorikern – som ägnar sig åt att förmedla härskarnas syn på såväl deras egna som deras föregångares handlingar.[14]

Många och varierande har de argument varit med vilka staten och dess intellektuella har förmått sina undersåtar att stödja dess styre. I

Treatment of Capitalism by Continental Intellectuals”, i F.A. Hayek (red.), *Capitalism and the Historians* (Chicago: University of Chicago Press, 1954), s. 93–123; omtryckt i George B. de Huszar, *The Intellectuals* (Glencoe, Ill.: The Free Press, 1960), s. 385–99; samt Schumpeter, *Imperialism and Social Classes* (New York: Meridian Books, 1975), s. 143–55.

[12]Joseph Needham, ”Review of Karl A. Wittfogel, Oriental Despotism”, *Science and Society* (1958): 65. Needham skriver också att ”de [kinesiska] kejsarna genom tiderna betjänades av en stor skara djupt humanistiska och osjälviska lärde”, s. 61. Wittfogel framhåller den konfucianska läran om att den härskande klassens glans vilade på dess ämbetsmän – lärda gentlemän – som var ämnade att vara professionella härskare och styra över folkmassorna. Karl A. Wittfogel, *Oriental Despotism* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1957), s. 320–21 samt på flera ställen i verket. För en inställning som kontrasterar mot Needhams, se John Lukacs, ”Intellectual Class or Intellectual Profession?”, i de Huszar, *The Intellectuals*, s. 521–22.

[13]Jeanne Ribs, ”The War Plotters”, *Liberation* (augusti 1961): 13, ”[S]trateger hävdar att deras yrke förtjänar ’värdigheten hos en akademisk motsvarighet till militäryrket’.” Se även Marcus Raskin, ”The Megadeath Intellectuals”, *New York Review of Books* (14 november 1963): 6–7.

[14]Historikern Conyers Read förespråkade således i sitt presidenttal undertryckandet av historiska fakta i tjänst för ”demokratiska” och nationella värderingar. Read förkunnade att ”totalt krig, oavsett om det är varmt eller kallt, kräver alla och uppmanar alla att spela sin roll. Historikern är inte friare från denna skyldighet än fysikern.” Read, ”The Social Responsibilities of the Historian”, *American Historical Review* (1951): 283 ff. För en kritik av Read och andra aspekter av hovhistorien, se Howard K. Beale, ”The Professional Historian: His Theory and Practice”, *The Pacific Historical Review* (augusti 1953): 227–55. Jfr även Herbert Butterfield, ”Official History: Its Pitfalls and Criteria”, *History and Human Relations* (New York: Macmillan, 1952), s. 182–224; samt Harry Elmer Barnes, *The Court Historians Versus Revisionism* (u.å.), s. 2 ff.

grunden kan dessa argument sammanfattas enligt följande: (a) statens härskare är stora och visa män (de ”regerar av Guds nåde”, de utgör en ”aristokrati” av människor, de är ”vetenskapliga experter”) – långt större och visare än de goda men tämligen enkla undersåtarna – och (b) styret är oundvikligt, absolut nödvändigt och vida överlägset de obeskrivliga olyckor som skulle följa i spåren av dess fall. Alliansen mellan kyrka och stat var ett av de äldsta och mest framgångsrika av dessa ideologiska grepp. Härskaren var antingen smord av Gud eller – som var fallet med det absoluta styret i många orientaliska despotier – själv en gud; följaktligen utgjorde varje motstånd mot hans styre hädelse. Statens prästerskap fyllde den grundläggande intellektuella funktionen att vinna folkets stöd, och till och med deras vördnad, för härskarna.[15]

En annan framgångsrik metod var att ingjuta rädsla för alla alternativa system av styrelse eller icke-styre. De nuvarande härskarna, hävdades det, levererar till medborgarna en livsviktig tjänst som de borde vara mycket tacksamma för: skydd mot enstaka brottslingar och plundrare. Staten såg nämligen till – för att bevara sitt eget monopol på att utsuga andra – att privat och osystematisk brottslighet hölls på en miniminivå; staten har alltid varit mån om sitt eget revir. Staten har särskilt under de senaste århundradena lyckats ingjuta rädsla för andra staters härskare. Eftersom jordens landområden har styckats upp mellan olika stater, blev en av statens grundläggande doktriner att identifiera sig med det territorium den styrde över. Då de flesta människor tenderar att älska sitt hemland, var denna identifiering av landet och dess befolkning med staten ett sätt att låta den naturliga patriotismen tjäna statens syften. Om ”Ruritanien” anfölls av ”Walldavien”, var statens och dess intellektuellas första uppgift att övertyga Ruritaniens befolkning om att anfallet i själva verket riktades mot dem, och inte bara mot den härskande klassen. På så vis förvandlades ett krig mellan härskare till ett krig mellan folk, där varje folk kom till sina härskares försvar i den felaktiga tron att härskarna

[15]Jfr Wittfogel, *Oriental Despotism*, s. 87–100. Angående religionens kontrasterande roller i förhållande till staten i det antika Kina och Japan, se Norman Jacobs, *The Origin of Modern Capitalism and Eastern Asia* (Hongkong: Hong Kong University Press, 1958), s. 161–94.

försvarade dem. Detta grepp – ”nationalismen” – har inom den västerländska civilisationen bara varit framgångsrikt under de senaste århundradena; det var inte länge sedan massan av undersåtar betraktade krig som oväsentliga strider mellan olika grupper av adelsmän.

Många och subtila är de ideologiska vapen som staten har brukat genom århundradena. Ett utmärkt vapen har varit traditionen. Ju längre en stats styre har kunnat bestå, desto mäktigare är detta vapen; ty då har dynasti X eller stat Y århundraden av tradition i ryggen, vilket skänker en skenbar tyngd.[16] Förfädersdyrkan blir därmed ett föga subtilt sätt att hylla forntida härskare. Det största hotet mot staten är oberoende intellektuell kritik; det finns inget bättre sätt att kväva sådan kritik än att angripa varje enskild röst – varje person som väcker nya tvivel – som en vanhelgare av förfädernas visdom. En annan kraftfull ideologisk metod är att nedvärdera individen och upphöja samhällskollektivet. Eftersom varje givet styre förutsätter majoritetens godkännande, kan varje ideologiskt hot mot styret bara utgå från en eller ett fåtal självständigt tänkande individer. En ny idé – och i synnerhet en ny, kritisk idé – måste nödvändigtvis börja som en åsikt hos en liten minoritet; därför måste staten kväva en sådan uppfattning i sin linda genom att förlöjliga varje åsikt som trotsar massans åsikter. ”Lyssna bara på dina bröder” eller ”anpassa dig till samhället” blir därmed ideologiska vapen för att krossa individuella avvikande uppfattningar.[17] Genom sådana åtgärder kommer massorna aldrig att få veta att kejsarens kläder inte finns.[18] Det är också viktigt för staten att

[16]De Jouvenel, *On Power*, s. 22:

> Den grundläggande orsaken till lydnad är att den har blivit en vana hos arten. . . . För oss är makten ett naturfaktum. Ända sedan historiens gryning har den styrt människors öden . . . de makthavare som styrde [samhällen] förr i tiden försvann inte utan att överlåta sina privilegier till sina efterträdare, och inte heller utan att lämna spår i människors medvetande – spår vars verkan ackumuleras. Den rad av styren som under århundradenas lopp styr samma samhälle kan betraktas som ett enda underliggande styre som ständigt tillförs nya skikt.

[17]Beträffande sådana användningar av den kinesiska religionen, se Norman Jacobs, passim.

[18]H.L. Mencken, *A Mencken Chrestomathy* (New York: Knopf, 1949), s. 145:

> Allt en [regering] kan se i en originell idé är en potentiell förändring, och därmed ett intrång i dess befogenheter. Den farligaste människan för varje regering är den som kan

få sitt styre att verka oundvikligt; även om dess styre ogillas, kommer det då att mötas med passiv resignation, vilket framgår av den välbekanta kopplingen mellan ”död och skatter”. En metod är att framkalla historiografisk determinism, i motsats till individuell viljefrihet. Om X-dynastin styr oss, beror detta på att historiens obevekliga lagar (eller den gudomliga viljan, eller det absoluta, eller de materiella produktivkrafterna) har beslutat det och ingenting som några ynkliga individer kan göra kan ändra detta oundvikliga beslut. Det är också viktigt för staten att ingjuta hos sina undersåtar en motvilja mot alla ”historiens konspirationsteorier”; för ett sökande efter ”konspirationer” betyder ett sökande efter motiv och utkrävandet av ansvar för historiska illdåd. Om däremot statligt påtvingat förtryck, korruption eller anfallskrig inte orsakades av statens makthavare utan av mystiska och svårförståeliga ”samhällskrafter”, eller av världens ofullkomlighet, eller om – på något sätt – alla bar ansvaret (”Vi är alla mördare”, lyder en paroll), då finns det ingen anledning för folket att uppröras eller resa sig mot sådana illdåd. Dessutom innebär ett angrepp på ”konspirationsteorier” att undersåtarna blir mer lättlurade och tror på de argument om ”allmännytta” som staten alltid anför för att rättfärdiga sina despotiska handlingar. En ”konspirationsteori” kan rubba systemet genom att få allmänheten att tvivla på statens ideologiska propaganda.

Ännu en beprövad metod för att tvinga undersåtar att böja sig för statens vilja är att inge dem skuldkänslor. Varje ökning av det privata välståndet kan stämplas som ”samvetslös girighet”, ”materialism” eller ”överdrivet vällevnad”; vinstdrivande verksamhet kan angripas som ”utsugning” och ”ocker”, och ömsesidigt fördelaktiga utbyten kan fördömas som ”självviskhet” – varvid slutsatsen alltid blir att mer resurser bör föras över från den privata till den ”offentliga sektorn”. Dessa framkallade skuldkänslor gör allmänheten mer benägen att göra

tänka självständigt, utan hänsyn till rådande vidskepelser och tabun. Nästan oundvikligen kommer han fram till slutsatsen att den regering han lever under är ohederlig, vansinnig och oacceptabel, och om han är lagd åt det romantiska hållet försöker han därför förändra den. Och även om han inte själv är romantiker är det mycket troligt att han sprider missnöje bland dem som är det.

just detta. För medan enskilda individer tenderar att ägna sig åt ”självisk girighet”, är statens makthavares underlåtenhet att delta i utbyten avsedd att vittna om deras hängivenhet åt högre och ädlare syften – då parasitisk rovdrift uppenbarligen framstår som moraliskt och estetiskt upphöjd i jämförelse med fredligt och produktivt arbete.

I vår mer sekulära tidsålder har statens gudomliga rätt kompletterats genom åkallandet av en ny gud: vetenskapen. Statens styre framställs numera som ultravetenskapligt – som planering utförd av experter. Men även om ”förnuftet” åberopas i högre grad än under tidigare århundraden, rör det sig inte om individens sanna förnuft och dennes utövande av fri vilja; synsättet är alltjämt kollektivistiskt och deterministiskt, och förutsätter fortfarande helhetsbetonade aggregat samt att makthavare genom tvång manipulerar passiva undersåtar.

Den tilltagande användningen av vetenskaplig jargong har gjort det möjligt för statens intellektuella att väva samman dunkla försvarstal för statsmakten – argument som i en enklare tid endast hade mötts av folkets hån. En tjuv som rättfärdigade sin stöld med att han i själva verket hjälpte sina offer – eftersom hans konsumtion gynnade detaljhandeln – skulle finna få anhängare; men när denna teori kläs i keynesianska ekvationer och imponerande hänvisningar till ”multiplikatoreffekten” vinner den tyvärr större tilltro. Så fortsätter angreppet på det sunda förnuftet, där varje tidsålder utför uppgiften på sitt eget sätt.

Eftersom ideologiskt stöd är livsviktigt för staten, måste den oupphörligt försöka imponera på allmänheten med sin ”legitimitet”, för att skilja sina aktiviteter från rena banditers. Den obevekliga beslutsamheten i dess angrepp på sunda förnuftet är ingen slump, för som Mencken målande hävdade:

> Den genomsnittlige mannen, oavsett vilka andra felsteg han må ha begått, inser åtminstone tydligt att staten är något som står utanför honom själv och utanför flertalet av hans medmänniskor – att det är en separat, oberoende och fientlig makt, som endast delvis står under hans kontroll och som kan tillfoga honom stor skada. Är det utan betydelse att stöld från staten överallt betraktas som ett mindre allvarligt brott än stöld från en enskild individ eller till och med ett företag? . . . Vad som ligger

bakom allt detta, tror jag, är en djup känsla av den grundläggande motsättningen mellan staten och det folk den styr. Den uppfattas inte som en grupp medborgare utsedda att sköta hela befolkningens gemensamma angelägenheter, utan som en separat och självständig sammanslutning, främst inriktad på att utnyttja befolkningen till gagn för sina egna medlemmar. . . . När en privatperson bestjäls, berövas en hederlig människa frukterna av sin flit och sin sparsamhet; när staten bestjäls är det värsta som händer att vissa skurkar och dagdrivare får mindre pengar att röra sig med än de hade tidigare. Tanken att de skulle ha förtjänat dessa pengar förekommer aldrig; för de flesta förnuftiga människor skulle den framstå som absurd.[19]

[19]Ibid., s. 146–47.

HUR STATEN ÖVERSKRIDER SINA GRÄNSER

Som Bertrand de Jouvenel klokt har påpekat har människor genom århundradena utformat begrepp avsedda att tygla och begränsa statens maktutövning; och den ena efter den andra har staten – med hjälp av sina intellektuella bundsförvanter – lyckats förvandla dessa begrepp till intellektuella stämplar för legitimitet och dygd, vilka kunnat fästas vid dess dekret och handlingar. Ursprungligen, i Västeuropa, innebar begreppet om gudomlig suveränitet att kungar endast fick styra i enlighet med gudomlig lag; kungarna förvandlade begreppet till en stämpel för gudomligt godkännande av vilka som helst av kungarnas handlingar. Begreppet parlamentarisk demokrati började som en folklig kontroll av det absoluta kungaväldet; det slutade med att parlamentet utgjorde statens kärna och att varje handling från dess sida var helt suverän. Som de Jouvenel konstaterar:

> Många teoretiker inom suveränitetsläran har utformat en av dessa begränsande mekanismer. Men i slutändan har varje sådan teori förr eller senare förlorat sitt ursprungliga syfte och kommit att fungera enbart som en språngbräda till makten, genom att förse denna med det kraftfulla stöd som en osynlig suverän utgör – en suverän som makten med tiden framgångsrikt kunde identifiera sig med.[20]

På samma sätt förhöll det sig med mer specifika läror: individens ”naturliga rättigheter” – såsom de fastslogs av John Locke och i Bill of Rights – förvandlades till en statscentrerad ”rätt till arbete”; utilitarismen skiftade från att förespråka frihet till att tala mot motstånd mot statens ingrepp i friheten, och så vidare.

Det utan tvekan mest ambitiösa försöket att sätta gränser för staten utgörs av Bill of Rights och andra begränsande delar av den amerikanska konstitutionen, där skriftliga begränsningar av statsmakten fastställdes i grundlagen, avsedda att tolkas av en

[20]De Jouvenel, *On Power*, s. 27 ff.

rättsmakt som antogs vara oberoende av de övriga statsmakterna. Alla amerikaner är bekanta med den process genom vilken tolkningen av konstitutionens begränsningar oundvikligen har vidgats under det senaste århundradet. Men få har varit lika skarpsynta som professor Charles Black när det gäller att inse att staten under denna process i hög grad har förvandlat själva domstolsprövningen från ett begränsande verktyg till ännu ett instrument för att skänka ideologisk legitimitet åt regeringens åtgärder. Ty om ett domstolsbeslut som förklarar något ”grundlagsvidrigt” utgör en kraftfull begränsning av statsmakten, så är ett underförstått eller uttryckligt avgörande om att något är ”förenligt med grundlagen” ett kraftfullt vapen för att skapa allmän acceptans för en alltmer omfattande statsmakt.

Professor Black inleder sin analys med att påpeka hur avgörande ”legitimitet” är för att en regering ska kunna bestå – en legitimitet som innebär att en majoritet i grunden accepterar regeringen och dess åtgärder.[21] Frågan om att acceptera legitimitet blir särskilt problematisk i ett land som USA, där ”materiella begränsningar är inbyggda i den teori som styret vilar på”. Det som behövs, tillägger Black, är ett sätt för styret att försäkra allmänheten om att dess växande befogenheter faktiskt är ”förenliga med konstitutionen”. Och detta, avslutar han, har varit domstolsprövningens främsta historiska funktion.

Låt Black illustrera problemet:

> Den största risken [för regeringen] är missnöje och en känsla av upprördhet som sprider sig brett i befolkningen, samt att regeringen som sådan förlorar sin moraliska auktoritet, oavsett hur länge den hålls vid makten genom våld, tröghet eller avsaknaden av ett tilltalande och omedelbart tillgängligt alternativ. Nästan alla som lever under en regering med begränsade befogenheter måste förr eller senare underkasta sig någon statlig åtgärd som de – rent privat – anser ligga utanför regeringens befogenheter eller vara uttryckligen förbjuden för regeringen. En man kallas in till militärtjänst, trots att han inte finner något i konstitutionen om sådan inkallelse. . . En bonde får veta hur mycket vete han får odla; han anser – och finner att även ansedda

[21]Charles L. Black Jr., *The People and the Court* (New York: Macmillan, 1960), s. 35 ff.

> jurister delar denna uppfattning – att regeringen inte har större rätt att föreskriva hur mycket vete han får odla än den har att tala om för hans dotter vem hon får gifta sig med. En man hamnar i federalt fängelse för att han sagt vad han vill, och han går av och an i sin cell medan han citerar. . . ”Kongressen skall inte stifta lagar som inskränker yttrandefriheten”. . . En affärsman får veta vilket pris han kan – och måste – begära för kärnmjölk.
>
> Faran är högst verklig, och var och en av dessa människor (och vem räknas inte dit?) kommer att ställa principen om begränsad statsmakt mot verkligheten – såsom han själv uppfattar den – av flagranta överskridanden av faktiska gränser, och dra den uppenbara slutsatsen gällande sin regerings legitimitet.[22]

Denna fara avvärjs genom att staten hävdar principen att en instans måste ha det slutgiltiga avgörandet i frågor om grundlagsenlighet och att denna instans, i sista hand, måste vara en del av den federala statsmakten.[23] Ty även om det federala rättsväsendets skenbart oberoende har spelat en avgörande roll för att göra dess beslut till närmast helig skrift i folkets ögon, är det likväl ett faktum att rättsväsendet utgör en integrerad del av statsapparaten och tillsätts av den verkställande och den lagstiftande makten. Black medger att detta innebär att staten har gjort sig själv till domare i egen sak, vilket strider mot en grundläggande juridisk princip för rättvisa avgöranden. Han avfärdar kategoriskt tanken på något alternativ.[24]

[22]Ibid., s. 42–43.

[23]Ibid., s. 52:

> [Högsta] domstolens främsta och viktigaste uppgift har varit att bekräfta giltigheten, inte att ogiltigförklara. Det en regering med begränsade befogenheter behöver – från början och för all framtid – är ett sätt att övertyga folket om att den har vidtagit alla mänskligt möjliga åtgärder för att hålla sig inom sina befogenheter. Detta är en förutsättning för dess legitimitet, och legitimiteten är i sin tur, i längden, en förutsättning för dess överlevnad. Genom hela sin historia har domstolen fungerat som en garant för regeringens legitimitet.

[24]För Black framstår denna ”lösning” – hur paradoxal den än må vara – som fullkomligt självklar:

> statens yttersta makt . . . måste upphöra där lagen sätter stopp för den. Och vem ska fastställa gränsen, och vem ska genomdriva detta stopp, gentemot den mäktigaste av alla makter? Jo, staten själv förstås, genom sina domare och sina lagar. Vem tyglar den måttfulle? Vem undervisar den vise? (Ibid., s. 32–33)

Och:

Black tillägger:

> Problemet består alltså i att utforma sådana statliga beslutsformer som [förhoppningsvis] minskar intensiteten i invändningen att staten agerar domare i egen sak till ett godtagbart minimum. När detta väl är gjort kan man bara hoppas att denna invändning – även om den teoretiskt sett fortfarande är hållbar [min kursivering] – i praktiken förlorar tillräckligt med kraft för att den beslutande instansens legitimerande arbete ska kunna vinna acceptans.[25]

I slutändan betraktar Black det faktum att rättvisa och legitimitet uppnås – trots att staten ständigt dömer i sin egen sak – som ”något av ett mirakel”.[26]

Genom att tillämpa sin tes på den berömda konflikten mellan Högsta domstolen och New Deal kritiserar professor Black skarpt sina meningsfränder inom New Deal-lägret för deras kortsynthet i att fördöma domstolens obstruktion:

> Den gängse historieskrivningen om New Deal och domstolen – även om den på sitt sätt är korrekt – förskjuter tyngdpunkten. . . . Den fokuserar på svårigheterna; den glömmer nästan bort hur det hela faktiskt slutade. Resultatet blev [och detta är vad jag vill betona] att Högsta domstolen, efter omkring tjugofyra månaders motstånd . . . – utan någon som helst ändring av reglerna för dess sammansättning eller ens av dess faktiska bemanning – gav New Deal och hela den nya synen på statsmakten i Amerika sin legitimerande stämpel.[27]

> När frågorna rör statsmakten i en suverän nation är det inte möjligt att utse en skiljedomare som står utanför staten. Varje nationell regering måste, så länge den är en regering, ha det sista ordet gällande sin egen makt. (Ibid., s. 48–49)

[25]Ibid., s. 49.

[26]Detta sätt att tillskriva staten mirakulösa egenskaper påminner om James Burnhams motivering av styre utifrån mysticism och irrationalitet:

> Under antiken, innan vetenskapens illusioner hade fördärvat den traditionella visdomen, var städernas grundare kända för att vara gudar eller halvgudar. . . . Varken styrets ursprung eller dess berättigande kan uttryckas i helt rationella termer . . . varför skulle jag acceptera den ärftliga, demokratiska eller någon annan princip för legitimitet? Varför skulle en princip berättiga en viss mans styre över mig? Jag accepterar principen, tja . . . för att jag gör det, för att det är så det är och har varit.

James Burnham, *Congress and the American Tradition* (Chicago: Regnery, 1959), s. 3–8. Men vad händer om man inte accepterar principen? Hur ser ”sakernas tillstånd” ut då?

[27]Black, *The People and the Court*, s. 64.

På så sätt kunde Högsta domstolen tysta den stora grupp amerikaner som hyste starka konstitutionella invändningar mot New Deal:

> Naturligtvis var inte alla nöjda. Den konstitutionellt påbjudna laissez-faire-politikens ”Bonnie Prince Charlie” väcker fortfarande känslor hos ett fåtal fanatiker i den koleriska overklighetens högland. Men det råder inte längre någon betydande eller farlig offentlig tvekan om kongressens konstitutionella befogenhet att hantera den nationella ekonomin på det sätt den gör. . . .
>
> Vi hade ingen annan instans än Högsta domstolen som kunde ge New Deal legitimitet.[28]

Som Black noterar var John C. Calhoun en framstående politisk teoretiker som insåg – och det till stor del i förväg – den uppenbara bristfälligheten i att låta Högsta domstolen inneha det slutgiltiga tolkningsföreträdet när det gäller konstitutionella begränsningar av statsmakten. Calhoun nöjde sig inte med ”miraklet”, utan gick vidare och gjorde en djupgående analys av det konstitutionella problemet. I sin *Disquisition* påvisade Calhoun statens inneboende tendens att bryta sig loss från en sådan konstitutions begränsningar:

> En skriven konstitution har visserligen många och betydande fördelar, men det är ett stort misstag att tro att det räcker med att införa bestämmelser som begränsar statsmakten – utan att samtidigt ge dem som bestämmelserna ska skydda medel att faktiskt upprätthålla dem [min kursivering] – för att hindra det stora och dominerande partiet från att missbruka sin makt.
>
> Eftersom detta parti innehar regeringsmakten kommer det – i kraft av samma mänskliga natur som gör statsmakten nödvändig för att skydda samhället – att ställa sig positivt till de befogenheter konstitutionen medger, men motsätta sig de begränsningar som syftar till att tygla dem. . . . Det mindre eller svagare partiet skulle däremot inta motsatt hållning och betrakta dessa [begränsningar] som avgörande för sitt skydd mot det dominerande partiet. . . . Men i avsaknad av medel att tvinga det dominerande partiet att respektera begränsningarna återstår endast en strikt tolkning av konstitutionen. . . . Mot detta skulle det dominerande partiet ställa en vid tolkning . . . . Det skulle uppstå en

[28]Ibid., s. 65.

> kamp mellan två tolkningssätt – där det ena syftar till att begränsa och det andra till att i största möjliga utsträckning utvidga statsmaktens befogenheter. Men vilken nytta skulle det minoritetsparti som förespråkar en strikt tolkning kunna ha av detta gentemot det majoritetsparti som förespråkar en vidsträckt tolkning, när det ena förfogar över hela statsmakten för att omsätta sin tolkning i praktiken, medan det andra saknar alla medel att hävda sin? I en så ojämn kamp skulle utgången inte vara oviss. Det parti som förespråkar begränsningar skulle besegras. . . . Striden skulle sluta med att konstitutionen undergrävdes . . . begränsningarna skulle slutligen upphävas och statsmakten förvandlas till en makt med obegränsade befogenheter.[29]

En av de få statsvetare som uppskattade Calhouns analys av konstitutionen var professor J. Allen Smith. Smith påpekade att konstitutionen utformats med system för maktbalans och ömsesidig kontroll i syfte att begränsa enskilda statsmakter, men att man likväl hade skapat en högsta domstol med monopol på den slutgiltiga tolkningsrätten. Om den federala regeringen skapades för att stävja de enskilda delstaternas ingrepp i den individuella friheten – vem skulle då kontrollera den federala makten? Smith hävdade att tanken på maktbalans i konstitutionen innebar en underförstådd uppfattning om att ingen enskild statsmakt fick tilldelas den slutgiltiga tolkningsrätten: ”Folket utgick från att den nya regeringen inte kunde tillåtas fastställa gränserna för sin egen befogenhet, eftersom detta skulle göra den – och inte konstitutionen – till den högsta instansen.”[30]

Lösningen som Calhoun lade fram (och under detta århundrade stöddes av författare som Smith) var naturligtvis den berömda

[29]John C. Calhoun, *A Disquisition on Government* (New York: Liberal Arts Press, 1953), s. 25–27. Se även Murray N. Rothbard, ”Conservatism and Freedom: A Libertarian Comment”, *Modern Age* (våren 1961): 219.

[30]J. Allen Smith, *The Growth and Decadence of Constitutional Government* (New York: Henry Holt, 1930), s. 88. Smith tillade:

> det var uppenbart att när en bestämmelse i konstitutionen syftade till att begränsa ett statligt organs befogenheter, kunde den i praktiken sättas ur spel om tolkningen och tillämpningen överlämnades till de myndigheter som den var avsedd att tygla. Sunt förnuft krävde uppenbarligen att inget statligt organ skulle kunna fastställa sina egna befogenheter.

Sunt förnuft och ”mirakel” ger uppenbarligen upphov till helt olika synsätt på statsmakten. (s. 87)

doktrinen om den ”samtidiga majoriteten”. Om något betydande minoritetsintresse i landet, särskilt en delstatsregering, trodde att den federala regeringen överskred sina befogenheter och inkräktade på den minoriteten, skulle minoriteten ha rätt att lägga in veto mot denna maktutövning som okonstitutionell. Tillämpad på delstatsregeringar innebar denna teori rätten att ”ogiltigförklara” en federal lag eller ett beslut inom en stats jurisdiktion.

I teorin skulle det efterföljande konstitutionella systemet säkerställa att den federala regeringen kontrollerar alla statliga intrång i individuella rättigheter, medan staterna skulle kontrollera överdriven federal makt över individen. Och ändå, även om begränsningar utan tvekan skulle vara mer effektiva än för närvarande, finns det många svårigheter och problem med Calhouns lösning. Om ett underordnat intresse verkligen med rätta borde ha vetorätt i frågor som rör det, varför då sluta med staterna? Varför inte placera vetorätt i län, städer, valkretsar? Dessutom är intressen inte bara sektionella, de är också yrkesmässiga, sociala etc. Hur är det med bagare eller taxichaufförer eller något annat yrke? Borde de inte tillåtas vetorätt över sina egna liv? Detta leder oss till den viktiga punkten att ogiltigförklaringsteorin begränsar sina kontroller till själva regeringsorganen. Låt oss inte glömma att federala och statliga regeringar, och deras respektive grenar, fortfarande är stater, fortfarande styrs av sina egna statliga intressen snarare än av de enskilda medborgarnas intressen. Vad förhindrar att Calhoun-systemet fungerar i omvänd riktning, där stater tyranniserar sina medborgare och bara lägger in veto mot den federala regeringen när den försöker ingripa för att stoppa det statliga tyranniet? Eller att stater går med på federalt tyranni? Vad förhindrar att federala och statliga regeringar bildar ömsesidigt lönsamma allianser för gemensamt utnyttjande av medborgarna? Och även om de privata yrkesgrupperingarna skulle ges någon form av ”funktionell” representation i regeringen, vad hindrar dem från att använda staten för att skaffa sig subventioner och andra särskilda förmåner, eller från att påtvinga sina egna medlemmar obligatoriska karteller?

Kort sagt, Calhoun driver inte sin banbrytande teori om samtycke tillräckligt långt: han pressar den inte ner till individen själv. Om individen trots allt är den vars rättigheter ska skyddas, skulle en konsekvent teori om samtycke innebära vetorätt för varje individ; det vill säga någon form av ”enhällighetsprincip”. När Calhoun skrev att det borde vara ”omöjligt att sätta eller hålla [regeringen] igång utan allas samtidiga samtycke”, antydde han, kanske omedvetet, just en sådan slutsats.[31] Men sådan spekulation börjar ta oss bort från vårt ämne, för längs denna väg ligger politiska system som knappast alls skulle kunna kallas ”stater”.[32] För det första, precis som rätten till ogiltigförklaring för en stat logiskt innebär dess rätt till utträde, så skulle en rätt till individuell ogiltigförklaring innebära varje individs rätt att ”bryta sig loss” från den stat under vilken han lever.[33]

[31]Calhoun, *A Disquisition on Government*, s. 20–21.

[32]På senare år har enhällighetsprincipen upplevt en kraftigt urvattnad renässans, särskilt i professor James Buchanans skrifter. Att införa enhällighet i den nuvarande situationen och endast tillämpa den på förändringar av status quo – och inte på befintliga lagar – kan dock bara leda till att ett begränsande begrepp återigen förvandlas till en stämpel för statens godkännande. Om enhällighetsprincipen endast ska tillämpas på ändringar av lagar och förordningar, blir karaktären hos den ursprungliga ”utgångspunkten” helt avgörande. Jfr James Buchanan och Gordon Tullock, *The Calculus of Consent* (Ann Arbor: University of Michigan Press, 1962), *passim*.

[33]Jfr Herbert Spencer, ”The Right to Ignore the State”, i *Social Statics* (New York: D. Appleton, 1890), s. 229–39.

Staten har således alltid uppvisat en slående förmåga att utvidga sin makt utöver alla gränser som kan ha ålagts den. Eftersom staten nödvändigtvis lever av tvångsmässig konfiskering av privat kapital, och eftersom dess expansion oundvikligen innebär allt större ingrepp mot privatpersoner och privat företagsamhet, måste vi hävda att staten i grunden och till sin natur är antikapitalistisk. I viss mening är vår ståndpunkt den motsatta till den marxistiska tesen att staten är den härskande klassens – i dagens läge kapitalisternas – ”verkställande utskott”. I stället utgör staten – organisationen för politiska medel – själva ursprunget till den ”härskande klassen” (eller snarare härskande kasten), och den står i ständig opposition till genuint privat kapital. Vi kan därför, i likhet med de Jouvenel, säga:

> Endast de som inte vet någon annan tid än sin egen, som är helt ovetande om hur makten har uppfört sig genom tusentals år, skulle betrakta dessa åtgärder [nationalisering, inkomstskatt, etc.] som frukten av en viss uppsättning doktriner. De är i själva verket normala manifestationer av makt och skiljer sig till sin natur inte alls från Henrik VIII:s konfiskering av klostren. Samma princip gör sig gällande: hungern efter makt, törsten efter resurser; och i alla dessa förehavanden återfinns samma kännetecken, däribland det snabba upphöjandet av dem som fördelar bytet. Vare sig den är socialistisk eller ej, måste Makten alltid ligga i konflikt med kapitalistiska makthavare och beröva kapitalisterna deras ackumulerade rikedomar; därmed lyder den sin egen naturlag.[34]

[34]De Jouvenel, *On Power*, s. 171.

DET SOM SKRÄMMER STATEN

Det staten fruktar mest av allt är naturligtvis varje grundläggande hot mot dess egen makt och dess egen existens. En stats undergång kan ske på två huvudsakliga sätt: (a) genom erövring av en annan stat, eller (b) genom revolutionärt störtande utfört av dess egna undersåtar – kort sagt, genom krig eller revolution. Krig och revolution, som de två grundläggande hoten, får utan undantag statens makthavare att mobilisera sina största ansträngningar och sprida maximal propaganda bland folket. Som tidigare nämnts måste alla medel tas i bruk för att mobilisera folket till statens försvar, i tron att de försvarar sig själva. Hur felaktig denna föreställning är blir uppenbart när värnplikt tillämpas mot dem som vägrar att ”försvara” sig själva och därför tvingas in i statens militära led: det behöver knappast tilläggas att inget ”försvar” tillåts dem mot denna handling utförd av ”deras egen” stat.

I krig drivs statsmakten till sin yttersta spets, och under paroller om ”försvar” och ”nödläge” kan den påtvinga allmänheten ett förtryck som i fredstid skulle möta öppet motstånd. Kriget medför således många fördelar för en stat, och varje modernt krig har faktiskt lämnat kvar ett bestående arv av ökade statliga pålagor för de krigförande folken. Dessutom erbjuder kriget staten lockande möjligheter att erövra områden där den kan utöva sitt våldsmonopol. Randolph Bourne hade utan tvekan rätt när han skrev att ”kriget är statens hälsa”, men för en enskild stat kan ett krig innebära antingen hälsa eller svår skada.[35]

Vi kan pröva hypotesen att staten i huvudsak är intresserad av att skydda sig själv snarare än sina undersåtar genom att fråga: vilken

[35]Vi har sett att staten är beroende av stöd från de intellektuella, och detta innefattar stöd mot de två akuta hot de står inför. Beträffande de amerikanska intellektuella och deras roll i USA:s inträde i första världskriget, se Randolph Bourne, ”The War and the Intellectuals”, i *The History of a Literary Radical and Other Papers* (New York: S.A. Russell, 1956), s. 205–22. Som Bourne påpekar är en vanlig metod bland intellektuella för att vinna stöd för statliga åtgärder att styra in diskussionen inom ramarna för statens grundläggande politik och motverka all grundläggande eller genomgripande kritik av denna övergripande ram.

kategori av brott beivrar och bestraffar staten mest kraftfullt – brott mot enskilda medborgare eller brott mot staten själv? De allvarligaste brotten i statens vokabulär utgörs nästan undantagslöst inte av kränkningar av enskilda personer eller egendom, utan av hot mot dess egen trygghet, till exempel högförräderi, en soldats övergång till fienden, underlåtenhet att registrera sig för värnplikt, omstörtande verksamhet och konspiration i syfte att störta styret, lönnmord på makthavare samt sådana ekonomiska brott mot staten som förfalskning av dess valuta eller skatteflykt. Eller jämför den iver som läggs ned på att gripa den som angriper en polis med den uppmärksamhet staten ägnar åt övergrepp mot en vanlig medborgare. Ändå är det märkligt nog få människor som uppfattar statens uttalade prioritering av sitt eget försvar mot allmänheten som oförenlig med dess förmodade existensberättigande.[36]

[36]Som Mencken uttrycker det på sitt omisskännliga vis:

> Detta gäng (”utsugarna som utgör regeringen”) är så gott som immunt mot bestraffning. Dess värsta utpressningsmetoder – även när de uppenbart syftar till privat vinning – medför inga säkra påföljder enligt våra lagar. Sedan republikens begynnelse har färre än ett par dussin av dess medlemmar ställts inför riksrätt, och endast ett fåtal obetydliga underhuggare har någonsin fängslats. Antalet män som sitter fängslade i Atlanta och Leavenworth för att ha gjort uppror mot regeringens utpressning är alltid tio gånger större än antalet tjänstemän som dömts för att ha förtryckt skattebetalarna för egen vinning. (Mencken, *A Mencken Chrestomathy*, s. 147–48)

För en levande och underhållande skildring av bristen på skydd för individen mot de ingrepp i dennes frihet som utförs av hans ”beskyddare”, se H.L. Mencken, ”The Nature of Liberty”, i *Prejudices: A Selection* (New York: Vintage Books, 1958), s. 138–43.

HUR STATER FÖRHÅLLER SIG TILL VARANDRA

Eftersom jordens yta är uppdelad mellan olika stater måste relationer mellan stater uppta en stor del av en stats tid och energi. En stats naturliga tendens är att utvidga sin makt, och utåt sett sker en sådan expansion genom erövring av territorium. Såvida inte ett territorium saknar stat eller är obebott, innebär varje sådan expansion en inneboende intressekonflikt mellan två grupper av statliga makthavare. Endast en grupp makthavare kan vid en given tidpunkt inneha våldsmonopol över ett visst territorium: stat X kan endast uppnå fullständig makt över ett område genom att driva bort stat Y. Krig utgör, trots sina risker, en ständigt närvarande tendens hos stater, avbruten av fredsperioder samt skiftande allianser och koalitioner mellan stater.

Vi har sett att det ”interna” eller ”inhemska” försöket att begränsa staten – under perioden från 1600-talet till 1800-talet – fick sin mest framträdande form genom konstitutionalismen. Dess motsvarighet på det ”yttre” planet, eller inom utrikespolitiken, var utvecklingen av ”internationell rätt” – i synnerhet i form av ”krigets lagar” och ”neutrala staters rättigheter”.[37] Vissa delar av den internationella rätten var ursprungligen rent privata och växte fram ur köpmäns och handelsmäns behov av att skydda sin egendom och lösa tvister. Exempel på detta är sjörätt och *lex mercatoria* (köpmannarätt). Men även de statliga reglerna växte fram på frivillig väg och påtvingades inte av någon internationell överstat. Syftet med ”krigets lagar” var att begränsa förstörelsen mellan stater till själva statsapparaten, och därmed skona den oskyldiga civilbefolkningen från krigets slakt och förödelse. Syftet med utvecklingen av neutrala staters rättigheter var att skydda privat, civil internationell handel – även med ”fiendeländer” – från att beslagtas av någon av de krigförande parterna. Det

[37]Detta måste skiljas från modern internationell rätt, med dess betoning på att maximera krigets omfattning genom begrepp som ”kollektiv säkerhet”.

övergripande målet var således att begränsa krigets omfattning och, i synnerhet, att begränsa dess destruktiva inverkan på privatpersoner i såväl neutrala som krigförande länder.

Juristen F.J.P. Veale beskriver på ett målande sätt denna ”civiliserade krigföring” så som den en kort tid blomstrade i 1400-talets Italien:

> de rika borgarna och köpmännen i det medeltida Italien var alltför upptagna med att tjäna pengar och njuta av livet för att själva ta sig an soldatlivets umbäranden och faror. Därför införde de sedvänjan att hyra legoknektar för att sköta striderna åt dem, och eftersom de var sparsamma och affärsmässiga människor avskedade de sina legoknektar så snart deras tjänster inte längre behövdes. Krigen utkämpades således av arméer som hyrdes in för varje enskild fälttågskampanj. För första gången blev soldatyrket en rimlig och jämförelsevis ofarlig sysselsättning. Tidsepokens generaler manövrerade mot varandra, ofta med stor skicklighet, men när en av dem hade vunnit övertaget valde motståndaren i regel att antingen dra sig tillbaka eller kapitulera. Det var en vedertagen regel att en stad endast fick plundras om den gjorde motstånd; immunitet kunde alltid köpas genom att betala en lösensumma. . . En naturlig följd av detta var att ingen stad någonsin gjorde motstånd, då det stod klart att en regering som var för svag för att försvara sina medborgare hade förverkat deras lojalitet. Civilbefolkningen hade föga att frukta av krigets faror, vilka uteslutande angick yrkessoldaterna.[38]

[38]F.J.P. Veale, *Advance to Barbarism* (Appleton, Wis.: C.C. Nelson, 1953), s. 63. På liknande sätt skriver professor Nef om Don Carlos-kriget, som under 1700-talet utkämpades i Italien mellan Frankrike, Spanien och Sardinien å ena sidan och Österrike å den andra:

> vid de allierades belägring av Milano och några veckor senare vid Parma . . . drabbade de rivaliserande arméerna samman i en häftig strid utanför staden. På ingen av platserna var invånarnas sympatier på allvar engagerade för den ena eller den andra sidan. Deras enda rädsla var att trupper från någondera armén skulle ta sig in genom stadsportarna och plundra. Denna rädsla visade sig vara ogrundad. I Parma skyndade invånarna till stadsmurarna för att bevittna slaget ute på det öppna fältet. (John U. Nef, *War and Human Progress* [Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1950], s. 158)

Se även Hoffman Nickerson, *Can We Limit War?* (New York: Frederick A. Stoke, 1934).

Nef framhåller den närmast totala åtskillnaden mellan den enskilde civilpersonen och statens krig i 1700-talets Europa:

> Inte ens postförbindelserna lyckades man begränsa under någon längre tid i krigstid. Brev cirkulerade utan censur, med en frihet som förvånar en människa från 1900-talet. Undersåtar till två krigförande nationer talade med varandra om de möttes, och när de inte kunde mötas brevväxlade de – inte som fiender utan som vänner. Den moderna föreställningen att undersåtar i ett fiendeland bär ett visst ansvar för sina härskares krigshandlingar existerade knappast. Inte heller hade de krigförande härskarna någon stark benägenhet att stoppa kommunikationen med fiendens undersåtar. De gamla inkvisitoriska metoderna för spionage kopplade till religiös utövning och tro var på väg att försvinna, och ingen jämförbar inkvisition rörande politisk eller ekonomisk kommunikation ens övervägdes. Pass skapades ursprungligen för att garantera säker lejd i krigstid. Under större delen av 1700-talet föll det sällan européer in att avbryta sina resor i ett främmande land som deras eget låg i krig med.[39]

Samtidigt som handel i allt högre grad erkändes som fördelaktig för båda parter, innebar 1700-talets krigföring också en motvikt i form av omfattande ”handel med fienden”.[40]

Hur långt stater har överskridit reglerna för civiliserad krigföring under detta århundrade behöver inte utvecklas närmare här. I det totala krigets tidsålder, i kombination med teknik för total förintelse, framstår själva idén om att begränsa kriget till statsapparaterna som ännu mer föråldrad och otidsenlig än USA:s ursprungliga konstitution.

När stater inte befinner sig i krig krävs ofta avtal för att minimera friktionen. En doktrin som har vunnit en märkligt stor spridning är den om fördragens påstådda ”helgd”. Detta begrepp betraktas som en motsvarighet till principen om avtalshelgd. Men ett mellanstatligt fördrag och ett verkligt avtal har ingenting gemensamt. Ett avtal överför, på ett precist sätt, äganderätten till privat egendom. Eftersom en regering inte i egentlig mening ”äger” sitt territorium, innebär det

[39]Nef, *War and Human Progress*, s. 162.

[40]Ibid., s. 161. Angående förespråkandet av handel med fienden från den amerikanska revolutionens ledare, se Joseph Dorfman, *The Economic Mind in American Civilization* (New York: Viking Press, 1946), vol. 1, s. 210–11.

avtal den ingår ingen överföring av äganderätt. Om till exempel herr Jones säljer eller skänker sin mark till herr Smith, kan Jones arvinge inte med rätta vända sig mot Smiths arvinge och göra anspråk på marken som sin egen. Äganderätten har redan överlåtits. Den äldre Jones kontrakt är automatiskt bindande för den yngre Jones, eftersom den förre redan hade överlåtit egendomen; den yngre Jones har därför inga anspråk på egendomen. Den yngre Jones kan endast göra anspråk på det han har ärvt av den äldre Jones, och den äldre Jones kan endast testamentera bort egendom som han fortfarande äger. Men om regeringen i exempelvis Ruritanien vid en viss tidpunkt tvingas – eller till och med mutas – av regeringen i Waldavien att avträda en del av sitt territorium, är det absurt att hävda att de två ländernas regeringar eller invånare för all framtid är förhindrade att kräva en återförening av Ruritanien med hänvisning till ett fördrags okränkbarhet. Varken befolkningen eller marken i nordvästra Ruritanien ägs av någon av de två regeringarna. Av detta följer att en regering sannerligen inte genom ett fördrag kan binda en senare regering med ”det förflutnas döda hand”. På samma sätt skulle en revolutionär regering som störtat Ruritaniens kung knappast kunna ställas till svars för kungens handlingar eller skulder, eftersom en regering – till skillnad från ett barn – inte är en verklig ”arvinge” till sin föregångares egendom.

HISTORIEN SOM EN KAPPLÖPNING MELLAN STATSMAKT OCH SAMHÄLLSMAKT

Precis som de två grundläggande och ömsesidigt uteslutande samspelsformerna mellan människor är fredligt samarbete eller tvångsmässigt utnyttjande, produktion eller rovdrift, så kan mänskligheten historia – och i synnerhet dess ekonomiska historia – betraktas som en kamp mellan dessa två principer. Å ena sidan finns kreativ produktivitet, fredligt utbyte och samarbete; å andra sidan tvångsmässiga påbud och rovdrift i dessa sociala relationer. Albert Jay Nock gav dessa motstridiga krafter de träffande benämningarna ”samhällsmakt” och ”statsmakt”.[41]

Samhällsmakt är människans makt över naturen, hans samverkande omvandling av naturens resurser och insikt i naturens lagar, till gagn för alla deltagande individer. Samhällsmakt är makt över naturen, den levnadsstandard som människor uppnår genom ömsesidigt utbyte. Statsmakt är, som vi har sett, det tvångsmässiga och parasitära tillägnandet av denna produktion – en dränering av samhällets frukter till förmån för icke-produktiva (ja, rentav kontraproduktiva) härskare. Medan samhällsmakt utövas över naturen, är statsmakt makt över människan. Genom historien har människans produktiva och skapande krafter gång på gång banat väg för nya sätt att omvandla naturen till människans gagn. Detta har varit tider då samhällsmakten har rusat ifrån statsmakten, och då statens intrång i samhället har minskat avsevärt. Men alltid, efter kortare eller längre tid, har staten trängt in på dessa nya områden för att återigen förlama och konfiskera samhällsmakten.[42] Om århundradena från 1600-talet till

[41]Angående begreppen statsmakt och samhällsmakt, se Albert J. Nock, *Our Enemy the State* (Caldwell, Idaho: Caxton Printers, 1946). Se även Nock, *Memoirs of a Superfluous Man* (New York: Harpers, 1943), samt Frank Chodorov, *The Rise and Fall of Society* (New York: Devin-Adair, 1959).

[42]Oavsett om staten befinner sig i en fas av expansion eller kontraktion ser den alltid till att lägga beslag på och behålla vissa avgörande ”kommandoposter” inom ekonomi och samhälle. Bland dessa kommandoposter återfinns våldsmonopolet, monopolet på den yttersta rättskipningen, kommunikations- och transportvägarna (postväsende, vägar, floder,

och med 1800-talet i många västerländska länder präglades av en växande samhällsmakt – och en därmed sammanhängande ökning av frihet, fred och materiellt välstånd – så har 1900-talet i huvudsak varit en tid då statsmakten har hämtat in försprånget – med en åtföljande återgång till slaveri, krig och förstörelse.[43]

Under detta århundrade står mänskligheten återigen inför statens skadliga herravälde – en stat som nu är rustad med frukterna av människans skaparkraft, vilka konfiskerats och förvridits för att tjäna statens egna syften. De senaste århundradena har präglats av försök att införa konstitutionella och andra begränsningar för staten, men resultatet har blivit att dessa begränsningar – liksom alla andra försök – har slagit fel. Av alla de otaliga former som styren har antagit genom århundradena, och av alla de begrepp och institutioner som har prövats, är det ingen som har lyckats hålla staten i schack. Problemet med staten är uppenbarligen lika långt från en lösning som någonsin tidigare. Kanske måste nya angreppssätt utforskas om man någonsin ska kunna nå en framgångsrik och slutgiltig lösning på frågan om staten.[44]

flygrutter), tillgången till bevattningsvatten i orientaliska despotier samt utbildningsväsendet – i syfte att forma framtida medborgares åsikter. I den moderna ekonomin utgör pengar den avgörande kommandoposten.

[43]Denna parasitära process av ”ikappkörning” har närmast öppet förkunnats av Karl Marx, som medgav att socialismen måste etableras genom att man lägger beslag på kapital som tidigare ackumulerats under kapitalismen.

[44]En oumbärlig del av en sådan lösning måste utan tvekan vara att bryta alliansen mellan intellektuella och staten genom att skapa centra för intellektuellt utforskande och utbildning som är oberoende av statsmakten. Christopher Dawson påpekar att renässansens och upplysningstidens stora intellektuella rörelser växte fram genom arbete utanför – och ibland i opposition mot – de etablerade universiteten. Dessa centra för nya idéer grundades av oberoende mecenater. Se Christopher Dawson, *The Crisis of Western Education* (New York: Sheed and Ward, 1961).

INDEX

American Historical Review, 17
Amerikanska konstitutionen, 23
Antikapitalistisk (staten är), 31
Barnes, Harry Elmer, 17
Beale, Howard K., 17
Bill of Rights, 23
Black, Charles, 24–27
Boétie, Étienne de la, 15–16
Bourne, Randolph, 32
Buchanan, James, 30
Burnham, James, 26
Calhoun, John C., 27–30
Chodorov, Frank, 38
Dawson, Christopher, 39
Disquisition (Calhoun), 27–28, 30
Dorfman, Joseph, 36
Egendom, 12–13, 36–37
Ekonomiska särintressen
  det klassiska scenariot, 14
  myten, 11
  ständig opposition mot genuint privat kapital, 31
  rovdrift (systematisk kanal), 13
  självbevarelse, 15
  överskrider gränser: förvandlar begrepp, 23
Faith and Freedom (Schwartzman), 14
Federal lag, 29
Federala regeringen, 25, 28–29
Fördrag, helgd, 36
Första världskriget, 32
Hayek, F.A., 17
Helig skrift, 25
Henrik VIII, 31
Hohenzollern, huset, 17
Hume, David, 15
Huszar, George B. de, 17
Högsta domstolen
  ”något av ett mirakel”, 26
  bryter mot grundläggande juridisk princip, 25
  förändrade kongressens konstitutionella makt över ekonomin, 27
  ger staten legitimitet, 26
  monopol på den slutgiltiga tolkningsrätten, 28
  en del av regeringen, 25
Internationell rätt
  civiliserad krigföring kontra totalt krig, 36
  skydd för privata medborgare i neutrala och krigförande länder, 35
  begränsad förstörelse mellan stater, 34
Jacobs, Norman, 18–19
Jaszi, Oscar, 15
Jouvenel, Bertrand de, 14, 16, 19, 23, 31
Keynesianska ekvationer, 21
Kollektiv säkerhet som maximerar krigets omfattning, 34
Lewis, John D., 15
Liberation, 17
Makt
  i konflikt med kapitalistiska makthavare, 31
Materiella produktivkrafter, 20
Mencken, H.L., 19, 21, 33
Mises, Ludwig von, 15
Modern Age, 28
Nazister, 9
Needham, Joseph, 17
Nef, John U., 35–36
New Individualist Review, 10
New York Review of Books, 17
Nickerson, Hoffman, 35
Nock, Albert J., 13–14, 38
Oppenheimer, Franz, 12–14
Owl, The, 16
Pacific Historical Review, 17
Raskin, Marcus, 17
Read, Conyers, 17
Regeringen (staten)
  antikapitalistisk, 31
  tvång, 10, 32, 34, 38
  värnplikt, 32–33
  villfarelse, 9, 32

rädsla för erövring och revolutionärt störtande, 32
kontrollmetoder
framstå som oundvikligt, 20
framstå som legitimt, 21, 23–27
hovhistoriker, 17
ideologi, 9, 15–16, 18–21, 24
konspirationsteorier, 20, 33
kyrkan, 18
nedvärdering av individen och det kritiska tänkandet, 19
passiv resignation, 15, 20
rädsla för alternativa system, 18
utbildning, 39
Ribs, Jeanne, 17
Rikedom
det ekonomiska medlet, 12–13
det politiska medlet, 13, 31
Rothbard, Murray N., 9–10, 28
Rättsväsendet, 24–25
Samhällsmakt, 38–39
Schumpeter, Joseph A., 10, 17
Schwartzman, Jack, 14
Skuldkänslor, att inge, 20
Smith, J. Allen, 28
Spencer, Herbert, 30
Stöld som ekonomi, 13, 21
Territoriell identifikation, 10, 18
Tullock, Gordon, 30
Ultravetenskaplig planering av experter, 21
Utbyte, 12–13, 20–21, 38
Veale, F.J.P., 35
Världskrig
Wittfogel, Karl A., 17–18